

Kornis Mihály

NAPKÖNYV (VI)

Valaki

1

S ahogy kiléptem a kórházból, ahol kora reggel dolgom akadt, minthogy már hetek óta mindenem beteg volt, ami a szájamban található, és a legnagyobb megdöbbenésemre mégis kisütött a nap – hajnali fél nyolckor, ebben a novemberben! –, nos hát, úgy döntöttem, megfogadom feleségem tanácsát, és egy kicsit sétálni fogok. Tudniillik nem szoktam. Második sétám volt ez ebben a szemét évben! Gyanútlanul, rosszkedvűen baktattam lefelé a János-kórház felé meredeken lejtő Kútvölgyi úton; próbáltam volna megfelekedezni a tudatom peremén zizegő, rissz-rossz gondolatokról, melyek kivétel nélkül azzal foglalkoztak, hogy hát mi a baszt keresek én a Kivételezettek Kórházában, ebben a volt Pártkórházban, még előbb a Horthy kórházában, miféle tompa züllés letagadhatatlan jele ez nálam, amióta jó nevű szerző lettem a Vígyszínházban, mea culpa, mea maxima culpa... – – „Mivel itt nem kell sorba állni! Kevesen vannak. Kevesen vannak, akiknek van pofájuk idejönni gyógyíttatni magukat! Pedig manapság már, állítólag, jöhetne bárki... Mégis, főként csak az új kormánypárti muftik meg a régi kormánypárti muftik jönnek, továbbá én és népszerű barátaim, az ilyen úgynevezett művészek járkálnak ide, de, mondhatni, meglepően szép számban! Csak minékünk van ehhez pofánk, úgy látszik! De ezen én most egyáltalán nem akarok gondolkodni!, gondoltam, legalább ezen az egyen hadd ne kelljen megújra kétségbeesnem, hát nekem nincs pénzem, se vállalkozásom, se jövöm e hazában, nincsenek különleges kapcsolataim, még körzeti orvosom sincs tulajdonképpen, csak örülhetek, hogy az újjászületett Pártkórházban, tán valaminő félreértés folytán, mégis beecsetelik a piszok fájdalmas aftám, amitől egyébként beszélni se tudok már hetek óta kin nélkül – van igazság! –, szóval igazán földhöz verhetném a fenekem a megtiszteltetéstől, amiért ezek itt még hajlandók kezelni a begyulladt fületem, és soron kívül leápolják a gennyedt torkomat is, kár, hogy öt beteg fogamhoz ők nem nyúlhatnak. Az más ügy. Akkor menthetetlen!” – – S ahogy így gurulok a lejtőn lefelé, megduzzadtan egytől s mástól, fülemből cérnakandikálva, elkarhozottan, szerényen és bánatosan, váratlanul az a bolondul merész ötletem támad, hogy átvágok a túoldalra, a domboldalra, ahol a fák nőnek!

Kiránduljunk!

Már ahogy a kirándulást képzelem én, „szemüveges zsidó”, hogy ne az aszfalton járjak három kerek percig, hanem igazi, fekete földön. De nem is kirándulni óhajtottam elsősorban, jut eszembe, az már csak a második gondolatom volt! Szerettem volna lerövidíteni a sétámat mindössze, elkerülendő a János-kórház előtti forgalmas, hármas útkereszteződést, ha már épp e domboldalnak se nevezhető töltés túlsó oldalán rohan külteleknek a Húvösvölgyi út, feljebb Hidegkúti út, hajdan Vörös Hadsereg útja... S arrafelé volt dolgom ezután.

Hát átmentem az úttesten nagy hetykén, begázoltam a nyiratlan füvesbe, egy pil-

lanatra talán jobb kedvűen. Gyerekkori szökések ködlöttek fel, mindenféle magányos gellérthegyi túrák, könnyelmű nadrágféken, iskolából szökve; párás dunai délelőttök. A szabadság. Ám a harmadik lépésnél már tudtam, hogy na, ez tévedés! itt most nem kellett volna átvágnom, ezt igazán megspórolhattam volna magamnak! A cipőm nyomban félig merült az avaros sárban, a csúszós lejtőn, amely sokkal meredekebb volt, mint amilyenek a Kivételezettek Utcája túlsó oldali járdájáról hittem; szélcsupálta, alacsony bokrok ágai fonódtak a bokám köré, arcomba csaptak vizes, megviselt lombok; az előregült, aszott levelek mintha belém akartak volna kapaszkodni... Ilyenkor ugye mindjárt zihálok, zihálva török utat magamnak, dúlva-fúlva, állatiasan lihegve, csapdába esett szemüveges állat!... s persze mindjárt menekülni szeretnék, na nem mintha veszélyes volna a helyzet, de azért odafent csak jobb lenne, hát minek indultam itt le, úgy kell nekem, ha ilyen tüzeskedve nekivágtam, most akkor csak guruljak-guruljak, tessék, visszafelé mászni sokkal nehezebb lenne; messzi a fönt. A lent meg meredek! És csúszik, nagyon csúszik! Kiszámíthatatlan... De közel a cél, ugye semmi baj, már látom az utat is, unalmas hideg-kék fények közt ez a betonszürke vakacság, izé, „a lármás külvárosi sugárút megváltó józansága ebben a lanyha kora téli időben”; ha botladozva is, de kezdek megnyugodni; villámsebeseen elfelejtem, hogy milyen alakatlan pánikba szédültem az előbb, semmiért, ó, a situációérzékeny drámaíró! – lefelé, lefelé! – hamarost már az 56-os villamos mellett futó beton vizesárkot is kiviszem a nyirkos liget alján, a szélein álmos napfénytől párálló gyomokkal, „milyen elviselhető idő alakult ki, tényleg!”, gondolom, „...következő jelenetünk derűs reggeli séta a nedves őszben! Most szépen elgyalogolok Budagyöngyéig, győztesen füttyörészek, esetleg megeszek egy zsömlét, csöndben kihúzom kilencig, köszönöm, jól vagyok, csak nehogy beállítsak kilenc előtt...”

Amikor sikolyokat hallok.

Lehetséges?

Igen. Valaki, nem messze, nagyon sir. Óbégat.

Nem jól mondom: lényé legmélyéről, már a gyökerek közül ordít!

Repedten, teljesen elkésve! Későn.

Rekedten, kültelkin! Mint akit összeverték.

Hú, ez nagy bajban van!

Megtorpanok. Olyan ez a hang, hogy levegő után kell kapkodnom... Az árokból jön vagy az árok felől! Vagy ki tudja, honnan. Olyan egyhangúan kajabál, mint az eszelősök! Igen, a hülyék szoktak így üvölni a maguk butuska belső zenéje szerint, tagolatlanul és egyhangúan... Ez kibírhatatlan, elviselhetetlen! Ám hiába fordulok meg, hogy visszarontsak a Kivételezettek Kórházának Nyugalmas Utcájába – föl, usgyi, kerül, amibe kerül –, mégse tudok elrohanni. Még nem.

Kicsit még nem! Várjunk

Az istenit. Minek jöttem ide? Magam kerestem magamnak a bajt. Ez meg csak hogy bög itt! Forgolódom, meresztem a szemem vadul körbe-körbe, nem látok semmit. Senkit. Szerencsére! Az avar csendes, jeges, mozdulatlan. Alatta fekszik valahol. Egy sebesült állat. Vagy részeg. Már nem tud felállni se, csupán meghallotta, hogy jövök... A szeme kifordulva, nincs magánál, agonizál, megnézem, akkor ki kell hívni a rendőrséget, jelenet, mentők, jegyzőkönyv, hevert az árokban, összetörve – mocsortosképű féreglény! Guberáns. Alkoholista. Belelőtték. Kifosztották a vinnyogó, állástalan munkanélkülit! Szintelen élet, életutánzat, mi közöm hozzá, a mocsok. Debil csavargó pechnapja – meg az arra járó író! De úgylis vége, hát hallom, ez tré, akinek ilyen a hangja, arra már számolhatnak... Vagy egy állat. Miért én? A kurva istenit.

És nem gondolkodom tovább: futva cserbenhagyom.

Nem tudom, miért. Ilyesmit az ember nem tud, hanem csak megteszi. Közben sziszegek, jajgatok, sőt hevesen zokogni kezdek, ami azért meglep, nekirohanok összenőtt gallyaknak, elesem, felállok, a ruhám csupa sár... Darabig tévetegezen tántorgok a süppedős avaron egy helyben, hülyén, az öklömet rázva, minek, hova, a semmibe, és nyútt férfizokogásom szokatlan zöreje csak tovább fokozza a riadalmam, bár az önélvezetet is, természetesen, az ilyen belső cseleket sose lehet leleplezni eléggé s idejekorán, ám a helyzet úgy áll, hogy nem vagyok magamnál! Hirtelenében mégis meglódulok, s a rémülettől szinte nyertve, hóttfehéren menekülök dombnak felfelé, visszafelé, mocsárfoltos nadrágban, cuppogó cipőben... A szájam bugyborékol, valamit kiabálok, többször felüvöltök – de mégiscsak otthagytam azt a valamit!

Valakit.

Otthagytam.

Úgy döntöttem, hogy nem mentem meg.

Már akkor, helyben szégyelltem ezt, „etikailag sincs rendben, viszont etika az nincs”, futott rajtam át egy pillanatra, sok egyébbel együtt, a többire nem emlékszem, és már újra a Rothadék Kivételezettek Utcájában, a János-kórház felé lejtő járdán ügetek lefelé, még mindig kopognak a fogaim... Reszkettem! Valamiket keseregve nyüszítettem, handabandáztam egy sort még ott is, felindulva, de mondom, ezeket már nem jegyezhettem meg, mivel túlkerültem az izgalomnak azon a fokán, amelyen még megfigyelni, illetve élvezni tudom a szenvedéseimet. Annyit azonban mégis érzékeltem, hogy valamiképpen megváltozott a világ. Bennem? Körülöttem? Hát felfogtam, mit tettem, ez kétségtelen. Azt azért felfogtam, hogy elmentem, másra hagytam ezt a piti ügyet, mint akinek nincs más választása...

Most mit, álljak oda a rendőrökkel? Majd csak jön valaki.

Ha pedig nem ember: hát kérem, nekem már vannak odahaza állataim, két jó barátunk a két macskánk, és én nem hozok rájuk senkit, akit rajtuk kívül még szeretnem kell, szeretnem kell majd többek között azért is, mivel jellemnagságomat fogja hirdetni pusztá meglétével – de meg egyáltalán, ez nagy szemétség volna Mancikával és Rezeda Kázmérral szemben; ők ma már szépen berendezkedtek nálunk; nem teszem meg. Azt hitték, övük a lakás teljes egészében – s, lám, nem az övük! Nem teszem meg, nem hozok a nyakukra riválist.

Ilyen a világ?

Ilyen!

Így szaladunk el érzésbeli kötelességunktől?

Így!

S pont akkor jött szembe két nő, csicssergősen társalogva, túl széles csipőkkel, ringva! A XII. ker. Bőr- és Nemibeteg Intézet előtt jöttek szembe, ahol a napilapok effektíve mérgező nyomdafestékeitől allergiás kezemre szoktam volt mindenféle, többnyire hatástalan kenőcsöket felírni; két ilyen merev télikabátos, nyilván súlyos házassági feltételekbe tört háztartási szuka jött itten nagy csevegve felém, éneklő hanghordozással, álboldogan, egyendivatú bőrcsizmáikban tüzesen kopogva; hirtelen haragjukban ilyenekre szokták mondani pornófogyasztó írók, hogy eléggé ellenszenves picsák; ráadásul valami dühitően közhelyes ostobaságot ismételtettek fennhangon, mintha ezáltal beszélgetnének, valami három méterről is elviselhetetlen hazugságot, s amikor elmentem mellettük, még mindig... Tán azt mondta az egyik, „te, én soha nem hazudok, nem visz rá a lélek, én úgy örülök, hogy őszinte lehetek mindenkire”, a másik pedig cserfesén rávágta: „én is pont így vagyok veled, anyukám, hidd el, ami szívemen, a szá-

mon, slusszpassz”, vagy valami ilyesmi, s ezt a vérlázító marhaságot kis hajlításokkal, finomításokkal három másodperc alatt vagy négyszer ismételték meg, és még bővítették is, meg finomították, ez iszonyúan a fejembe kergette a vért, és süvítve felordítottam: „Ne hazudj már ekkorát, hát leszakad az ég! Néni kérem, maga nem fél az Istentől?” vagy más effélet, de mint a légkalapács, rettentő hangerővel, hogy az útke-resztesződés környékén minden járókelő megtorpant, s kíváncsian felénk kapta a fejét. A napos hidegben pontosan visszhangzott minden szó. Túlságosan jól jött ki az értelmetlen felháborodásom! Célba talált pengve, habár a nőcik látszólag zavartalan tovább csicseregtek, ráncos szárú, SM-style csizmáikban energikusan caplatva – ahogy az ilyenek ilyenkor sietni tudnak! fűgén, mint a vörösvádlis, nyakigláb ápolónők, ha mikor egy betegnek beöntést kell adni – én meg, kicsit meg is ijedve magamtól, szelesen megfordultam utánuk, és csak azért is tovább kiabáltam, „a rohadék életbe, minek hazudtok ti, mi a jó benne, a mosogatólé este, a férj meg a gyerek? Fordulj vissza, nézz a szemembe!” – ahelyett, hogy az előbb megnéztem volna, ki óbégat segítségért a töltés oldalán! Mindenünnen csak nézett a sok télikabát! Mintha az egymásba karolt, hazug nők válla is beroggyant volna végre, a hátuk hullámlásából láttam, most már szívesen visszarikácsolnának valamit ők is, de minthogy túl sokan néztek minket mindenfelől: megriadt, túlsúlyos özsutákként, fegyelmezetten tovarobogtak.

En is továbbmentem, és tovább kiabáltam.

De már nem figyelt rám senki. Vagy nem is tudom.

Mit tudom én! Rohantam, fájdalmas pofával a Hűvösvölgyi úton! Az első buszmegállónál tévedésből rossz buszra pattantam fel, amellyel csaknem vidékre utaztam, holott mindössze a Budakeszi út elejére kellett volna eljutnom, szállhattam le kapkodva, gyalogolhattam visszafelé boldogtalanul, kissé betojva is ráadásul, mivel hirtelenében azt se tudtam, hol vagyok, de, gondoltam, nem baj, végül is ráérek, vendégségbe ilyen korán nem állíthatok be, és eleve is erről lett volna szó úgyis, egy kis sétáról, ezt ajánlotta jóindulatúan, de tán feleslegesen a feleségem, most már mindegy, úgyse tudok változtatni semmin, tulajdonképpen nem is történt semmi. Csak a világ mélyébe látam. Apróság, de a fenevad torkába pillantottam.

Nincs Isten.

Ilyen ízék nincsenek. Semmi lila nincs, semmi ideális, meseszerű a valóságban nincsen! Azt csak úgy kitaláljuk, cukornak. Azzal vigasztaljuk magunkat, amikor mi már beszöktünk a hidegről, és finoman duruzsol a kályha, pattog a tűz a kandallóban vagy hol, hát kandalló az nincs Magyarországon, de vaskályha még akad esetleg, néhány, békeidőben! szóval mikor a kályha mellett mi már klasszul felengedtünk, borzongva melegsünk – akkor támad kedvünk színesen képzelődni, újraglancolni a légből kapott, örökszép történeteket, csak hogy ne lássuk magunk előtt az odakint vacogókat! A francba. Hogy Ne Lássuk Állandóan Csak a Csődöt! A sors, persze. Szerencse. Karma. Isten! Idén is sok koldus, csövesek, árvák, öreg szarok, a szabadban menthetetlenül mind meg fognak fagyni. Nem engedik őket a kályhához. Évezredek óta!

Most megszabadulhatok ettől.

Nahát, mióta kiabál ez? Egy forgalmas helyen.

Domboldalon, de közel az úttesthez: háromféle busz, még villamos is jár arra, szinte pillanatonként húznak el az autók. Kicsit fékezni kell, kicsit melegünk van, le kell húzni az ablakot, meg ne fulladjunk... Hát ezt nem lehet nem hallani!

Sikoltva üvölt, hallom. Még mindig hallom!

Napok óta üvölthet, olyan a lejtése. Hogy volt szabad hinnem semmiben? Isten semmi, az égvilágon semmi. Csak ez a mentsége, mint Nietzsche mondaná, vagyis

Stendhal. De én bezzeg hazamegyek! Stendhal már nem megy sehova bezzeg! Még kényelmesen elintézek ezt-azt, finoman megebédelek, aztán áttörök a garantáltan tüdőrákot okozó Rákóczi úti homályon, behatolok a betörők ellen biztosíthatatlan, szép vacak lakásunkba, lehuppanok az ágyacskámra, félórácskát szendergek írás előtt, azután pedig felkelek, és megdicsőítem Istent. Semmi értelme nem volna különben – minek írnék, kinek? Az olvasónak nem. Ne röhögtes. Nincs is olvasó. Az olvasó elment tévét nézni, elrohant farkát verni, nagyon szorong. Nagyon helyes. Van oka rá. Szemét alak. Ennek az egésznek tegnapi-teszt napelött lett vége. Csak ezt nem szabad mondani, mert akkor hülyének néznek. *A filozófiában újabban meghonosodott apokaliptikus hangnemről.* De hát vége van, azért mindenki tudja. Nem végítélet – csak vége. Lejárt a bűgöcsiga. *A tizenhat éves Suzanne Capper testfelületének nyolcvan százaléka megégett, amikor elrablói petróleumba mártották és meggyújtották. De a szerencsétlen szenvedései nem ezzel kezdődtek. Előzőleg haját, szempilláját kitépték, és szájából a fogait is ugyanúgy, testszőrzetét leborotválták, illetve leperzselték, és – valószínűleg drótkéfével – horzsolások, karcolások millióit ejtették a testén. Borzalmas sérülései ellenére még négy napig életben volt, ezért információkat tudott adni arról a hat személyről, köztük két nőről és egy tizenhat éves fiúról, akik alaposan gyanúsíthatók elrablásával és meggyilkolásával. Eltorzított testét családja sokáig nem ismerte fel. A rémtett kiváltó oka ismeretlen. Korom sötét. Nem vicces. Vár a hirig ránk, még hátra a fizetés. De ki állja a cechet?*

Milyen baljós az egész, évek óta!

Zenét már egyáltalán nem komponálnak, és festők sincsenek, filmek sincsenek. Költők sincsenek, vagy ha vannak is... Mindegy. Emberek sincsenek. Amit írok, mihasznák olvassák, afféle könyvkukacok, akik ráérnek. Komoly ember ma bűnöző. Alibiből írok. Kapok érte kis pénzt. Telik az idő. Séta. Írók már alig írnak, a legtöbb abbahagyta, rámenős politikus lett vagy üzletember. Árulják a véleményüket. Az első osztály ösztöndíjak hátán külföldre lovagol; fogadásokon behúzza a nyakát, nyakkendőben iszik. Konferenciázik. Könyvvásárokra jár, a kiadója kérésére, felolvasó körutakat bonyolít Európában. Sok a dolga, érzi a vesztét, nem akar írni.

A szemét ír. A fényes borítás, az ír, folyamatosan kapja a megrendeléseket, meg hát neki kedve is van hozzá! Tenger pénzt keres. Nem gondol Istenre. Esetleg megírja! Teamben dolgozik rajta, mint a betörők. *A tüzes kereszt. Szereti-e az Úr az elhagyatottakat, a bajbajutottakat? Samantha Vox új, váratlan fordulatokban gazdag regényében...*

Mallorcára viszi családját fagyizni, nyaranta, Samantha.

Nőírók évadja.

Milyen ódivatú lettem. Ott fekszik napok óta a Húvösvölgyi út torkolatában, a bokrokkal benőtt töltésen, és senki se segít rajta. Én se. Ez a realitás. Hallom ugyan, hogy sír, de a macskáimra gondolok, meg a rendőrségre, meg hogy most fontos vendég-ségbe várnak, és nem akarom elcseszni a délelőtti ömet, csak meghallja valaki. Ha meg nem, hát nem; ezentúl az ilyesmit tudomásul vesszük. Ez így lesz tisztességes, Fehér Szakáll nélkül.

Ha segíteni nem tudok, dehogy imádkozom.

Egy éjszakát már végigcsinált. A sötét. A vigasztalanul vad, úttesti hangok! Milyen erősek a gyűlöletükben! Nevetségesek ezek a motorhangok vagy mik, amivel berregve megtámasztják magukat, a férfiasságukat, a nem létező méltóságukat. Szörös óvodások. *Gázt ad, elspriccel. Na, tűz.* Miért szurkoltam eddig Istennek, hogy legyen? Ne legyen, ha nincs. Himni – hiszen ez gáztett! Rosszabb, mint a közöny. Kis hülye, számtalanszor Istenről nyilatkoztam, kézben tartott rádióknak. Sose voltam valóságosan számkivetett. Miért nem? Ideje volna... Hogy ég a pofám! Lüketet az öt lecsiszolt fogam,

de nem lett volna szabad hagynom, hogy nekirontson, csak hát buta voltam, naiv voltam, hagytam meggyőzni magam a szükségességéről, mivel még mindig nem ismerem jól az életet, nem ismerem eléggé a fogorvosokat, és azt hittem, hogy szeret, mivel a betegek vagyok, és ugyanolyan fontos neki a testem, mint Istennek és nekem, ezért vigyázni fog rám, és nem adtam neki jattot, és nem vigyázott, de Istennek se adtam soha jattot, csak hittem benne nagy fukarságomban, tüzes kínomban, hogy VAN, holott nincs, ezt kellene tisztán megérteni végre, ahogy Karamazov Iván száz éve tudta, nekem ma már nem is kerülne annyiba, nekem ez az igazság árleszállított! Csak furdaljon a nyelvi tályogom. Dörzskövel mart belé, nem figyelt, mivel nem kapott jattot, hát durván csiszolt, és felsebesítette a húsomat, most nyelvem gyökén a genny, begyulladt a fülem, az már nem is tudom, mitől. De nem Isten tette, annyi szent. *Se látni, se hallani, se beszélni róla!* Ott fog megdögleni, hiába ordít, a nyirkos avaron. Mostanában már többnyire csak a temetőben imádkozom, a szüleim sírjánál. Jézus Krisztussal, szóval így konkrétan, rég nem foglalkozom. Feltámadt, khm. Az utolsó zsidó volt. Kősz a tanácsokat. Most akkor mihez kezdünk? Unalmas, hideg, öngyűlöletben orgiázó világ. ÉN. Semmi közöm hozzá, a halálsikolyához, a követelődző agóniájához, ennek ellenére vállalnom kell, mégis, igen, igenelem, én tettem. Az én büntudatomra az ördög ne építse a lelkeségi vállalkozásait! Isten nincs, persze hogy nincs: csak az ördög van. Én vagyok az ördög. Meg mindenki más.

Valahogy majd csak elbírok magammal ezután is – de illúziók nélkül. Kiköpni, robotolni, „addig is”, telik az idő. Felejsük az egészséget! Amit írás közben érzek, azt csak bebeszélem; eddig nem volt erőm a felelősséget viselni a szavaimért. A tükörfényes, szép mondataim! Istenhazugságok. Tán csak a maga közelébe akart édesgetni, hogy leüssön! Kigyakorolt hang. Elhagyott bozótos a város közepén. Ideális! De nem valószínű, hogy szélhámos bandita. Nebich. Sokáig várna kuncsaftra. Én voltam az első, az éjfélel gaztett óta, amikor szépen árokba lökdösték a vidám fiúk, semmiért haljon kínhalált, most ez a divat. Diáklányok könnyed időtöltése, copyright USA, noha mi itt, vidéken, Kelet-Európában, pusztán eltörjük a gerincét, brahiból, lendületesen lerúgjuk a domb tetejéről... Vagy egy állat. Körmét a szemétdombra, bőrét a bőrgyárba, szőrét a szűcsöknek, húsát a húsgyárnak, a húskombinátnak! Az emberi hullával is régen üzletelnek, kórházak és temetőőrök mellékese, üldözött iparág, pesti botránytéma, milliókat kaszált az erről szóló könyvvel két éve egy pali. Én meg a Sorostól havi támogatást. Kishal. Nem szeretek alkonyat után sétálni, nem biztonságos a kishalnak. Még kocsim sincs. Nem tudok bögetni, repeszteni, pedig anélkül meg se lehet mozdulni! Mivel innen söpörni kell, elnyírni a francba, de még idejében. Hogy meg ne halld! De most már meghallottam. Mától én is tudom. Nem lesz könnyű, de majd összeszorítom a fogam. És úgy írok ezentúl.

Hogy nincsen.

2

S amíg ezeket meg ehhez hasonlókat gondoltam magamban, nagyokat sóhajtozva, mintegy félrenézve a gyors gyaloglás közben – de ráadásul még a fogaimat is a nyelvemmel újra és újra végigtapogatva, amitől azok csak még jobban fájnak, ám valamiért mégse tudtam abbahagyni ezt, de az aftámat is, a kisujjam hegyével futtomban gyakorta megérintettem; egyszerűen benyúltam a szájamba, rohanás közben! – sziszegve és fejcsőválva visszaérkeztem a Budakeszi út elejére, ahová eredetileg indultam.

Még mindig túl korán volt.

E reggeli vendégséget éppenséggel én erőszakoltam ki, hogy délután már zavartalanul dolgozni tudjak, hogy tehát a mai robotomat se zilálja szét semmi, még az se – és ezt most ki kell mondanom, hiába szerettem volna sokkal inkább elhallgatni! –, ha előtte a valamikori legjobb barátomhoz megyek látogatóba. Az egyetlenhez. Az igazihhoz. Akivel azonban mégsem beszélgettem évek óta. Sőt már amaz utolsó találkozásunk előtt sem találkoztunk egymással évekig – ha csak színházak előcsarnokában, irodalmi partik unalmas szőnyegein nem –, akit tehát, ezek szerint, bajosan szerethetek már annyira, mint egykor, csak hát ezt mindig elfelejtem, és nem csupán azt, hogy igazából nem is kedvellek már annyira, hanem jellemzően és megújra azt is, hogy miért nem! Pedig ha ez idejében eszembe jutna, már bizonyára eszembe se jutna, hogy sürgősen ismét találkozni óhajtsak veled! Így viszont, ha nagy ritkán, szívdobogva mégis eszembe jut, „mióta nem láttam, holott ő volt ifjúságom egyetlen barátja”, nyomban fájdalmasan sajogni kezd a hiányod, „a hiánya”, és forrón akarom, hogy ismét találkozzunk! Talán azt is, hogy újra barátkozzunk, naponta beszéljessünk! – de persze anélkül, hogy ezért nekem külön fel kellene hívnom telefonon téged. Ettől viszolyognék – inkább addig panaszkodom valami harmadik embernek, közös ismerősnek, képzelj el, a valamikori legjobb barátom évek óta még csak fel sem hív! – hogy a végén aztán csak felhív.

Erőt vesz magán. „Felhívsz.” „Képzeljétek, felhivott!”

Pedig ő sokkal jobban utál telefonálni, mint én, nem is szokott szinte soha senkinek. Miattam azonban a múltkor mégiscsak megtette, rekedt üzenetet hagyott az üzenet-rögzítőmön, miszerint ő szívesen találkozna velem, amikor nekem is megfelel, és kéri, hívjam vissza, én meg néhány nap múltán visszahívtam, és könnyedén rábeszéltem, hogy de találkozzunk reggel, mert este én már olyan fáradt vagyok, tudod, mostanában én elég sokat írok. Ő meg, minthogy híresen udvarias ember, egy-kettő ebbe is beletörődött, bár nem túl szívesen, ezt kihallottam a hangja lejtéséből, ám elfogadta a képtelen ajánlatomat, „elfogadtad”, hogy találkozzunk reggel, mondjuk, kilenckor, de, mondjuk, legyen nálad, és, mondjuk, csak tizenkettőig – mert nekem azután írnom kell.

Ő mostanában elég nehezen ír.

De elfogadta ezt is! Talán mert, éreztem a hangján, eldöntötte, hogy ezúttal tesz valamit értem: az örök sértettért, az érzékenyebbért, a fiatalabbért. Kivételesen, ez egyszer, akármit megtesz. Bizonyára hallotta, hogy mostanában nem robbanok ki a jókedvtől... De hát ami azt illeti, egy időben tán én is a legjobb barátja voltam neki, nemcsak ő nekem, noha persze e tényről egy évtizede ő is éppúgy hajlamos megfélekedni, mint én. Ilyen kor ez, ilyen időszak, nem sokkal az öregség előtt ezen az örök provincián, amelynek koszlott fővárosában még élünk, részemről ma már főként csak arra ügyelve, hogy a napi robotomat ne rombolhassa szét a valaha legjobb barátommal való találkozás se!

Az utóbbi napokban én is elég nehezen írok.

Nevét a kapunévsorban, új felesége neve mellett fellelve tehát, a csengőre nem dőltem rá örömmel és mohón, hanem miután a farmernadrágomból előhalásztam az ezüstláncan lógó orosz zsebórámat, és láttam, hogy még nyolc perc van kilencig, előrángattam a zsebemből Friedrich Nietzsche: *A tragédia születése a zene szelleméből* című művét – fordította a ma legjobb barátom! –, és a kapu alatt a meszelt falnak dölve úgy tettem, mintha olvasnék.

Vagy tényleg olvastam?

Azt tudom, hogy sokat lapozgattam a könyvben, csalódottan keresgéltem az Apollónra, illetve az úgynevezett apollóni aspektusra vonatkozó passzusokat, régi, elmosódott emlékeim alapján ugyanis azt reméltem, hogy lényegüket majd ellophatom – bele a Napkönyvbe; épp, mint a Nap marháit a furfangos csecsemő, Maia fia! –, végül azonban csak meghökkentően kevés eszmefuttatást találtam magáról a Messzelövőről. Nietzsche már ifjúkorában is alighanem egyedül Dionysos ígézte, gondoltam a kapu alatt, a meszelt falnak dőlve, Apollón pedig – már ameddig úgy vélte, hogy szüksége van erre a tekintélyesebb maszkra is! – csupán harmonikus alibiül szolgált a gyönyörös tudása nyers kivallásához; valami látszatkettősség spanyolfala lehetett ez a Dionysos-téma körül, hogy azután a nemző lényeket mögötte annál szemérmetlenebbül kitarhassa! Ez időre viszont, míg a nietzschei életmű e pompás szatírtjátékának mozdítható elemeit hasztalan keresgéltem, kicsit elfelejttem a kora reggeli intermezzót, az egészet, úgy, ahogy volt, a rémületet és a menekülést, meg utána az Isten tagadását és mindent...

Vagy emlékeztem, mégis? Csak próbáltam volna elhessegetni?

Annyi bizonyos, már feszült és ingerült voltam, hogy szinte rángtam. Megint fájt mindenem a szájamban, s egyáltalán nem vágytam arra, hogy ezt a valamikori, egyetlen és legjobb barátom kilesse, észrevegye, meg persze egy füst alatt azt is, hogy titkolni akartam előtte, és aztán a régi gonosz módján, kissé elnézően, már-már szomorúan megmosolyogjon miatta... Így, rossz-ködös belső állapotban, ám dermesztően pontosan csengettem fel hozzájuk, majd estem a nyakukba, amidőn igen kedvesen, a feleségével együtt lejtött kaput nyitni... azután, felkeveregve parányi lakásukba, tökéletesen jelentéktelen témákról társalogtam délig, főként az én valamikori és egyetlen legjobb barátommal, aki, kellemes meglepetésemre, egyáltalán nem ironizált a fekély sújtotta nyelvemen, se a kénytelen raccsolásomon: igazság szerint észre se vette, amíg fel nem hívtam rá a figyelmét. Cérnavékony teste viszont a takaróval borított nagyágyon mindvégig enyhén remegett; római módra, könyvéken támaszkodva feküdt, makulátlan öltönyben, keszeg nyakkendőben hajnali kilenckor, miattam.

Kényszeredetten politizáltunk.

'74-ben azért ez több volt! – gondoltam, de mindegy, ez bizonyára összetartja őt, ez a merev elegancia, ami régebben nem volt túlzottan jellemző a megjelenésére, az enyémre se, de engem is, lehet, hogy már ez tart össze csak, a düh, mint nyakkendő, a politikai tisztánlátás, haha, ez a semmi, ezen el lehet rágódni, mint a birkafaggyún! Te aztán tisztán látsz, ezt mindig is nagyon szerettem benned, hogy nem lehet becsapni, akármivel lekenyerezni, kicsit se vagy hiú, a gondolataid pedig roppant keserűek, és nem alkuszol, legfeljebb iszol, de hát te mindig ittál, szerencsére mára beosztóbb lettél, ezzel együtt rozszant öregember benyomását kelted, de azért ez se tragikus, nyugtattam őt fennhangon, meg magamat is, ez csak afféle mimikri nálad, húsz éve ilyennek látszol, tehát nem számít, tudjuk, hogy halhatatlan természetű vagy, satöbbi.

Am ha jobban meggondolom, nem pusztán azért igyekeztem kedves lenni hozzá, hogy ne váljak humora céltáblájává a gömbölyű beszédemmel meg a nyelvem alatti mély seb okozta fintoraimmal, nem is csupán azért, mert titkon megrendített vészes soványsága, testének már-már aggastyáni esendősége, holott csak hattal több! hanem főként amiatt, nehogy észrevegye a kinos csalódás és feszengő csodálkozás kósa visszfényeit a szememben, amiért megújra elkésvé, de ismét ráeszmélek, hogy immár a világon semmit sem érzek iránta. „Írántad.”

„A művei – az más. De ő...

Mint ahogy már ő se szeret engem.

Hát azt, amit írok?

Ez az egész nem túl érdekes.

Vagy mégis?

Nincs egymásnak mondanivalónk semmi!

Hogy lehet az? Miatta kezdtem írni.

Mi több, csak neki.

Úgy szerettem, mint az apámat.

Egymást átölelve, egy időben mi voltunk errefelé a szabadság, a mindent merés, a jókedv.

Most pedig hogy unom!

Mint nyilván ő is engem...

Lábunkat átvetve, udvariasan úgy teszünk, mintha szomjasan innánk egymás száját: valójában azonban ő a sörét felügyeli, én meg a szájszebem.

Elvagyunk délig, fakón. Nem történik semmi.

Mármint azon kívül, hogy hirtelen újra felismerem, igen, találkozni óhajtottam veled, mivel elfelejtettem, hogy rég nem vagyunk barátok.

Hogyan felejthettek el ilyesmit?

Miért nem jegyzem meg, hogy nincs közünk egymáshoz?

Nem figyelsz rám.

Én se figyelek rád. Mi történik velünk?

Miért nem jutott eszembe idejekorán, hogy ez már nincs? A barátság nincs?

Begubózott, mint Honthy Hanna '56 után, gondoltam gonoszul. Az úgynevezett nagy szerepén kívül másra többé nem hajlandó! Nem is tetszik, amiket mostanában csinálsz. Se amit írsz, vagy tíz éve, se ahogy élsz, vagy tíz éve. És nem tetszenek az újabb barátaid se, akik utánam jöttek...

És őszintén nem érdekel ő maga se – vagy csak féltékenységből nem?

Ugyanazt rólam ő is elmondhatná!

Micsoda fényűzés: a legértékesebb magyarországi kedélyt unom. Még őt is unom – bezzeg magammal nem győzők betelni! Micsoda dolog ez? Jönnek a fasiszták, egyre nehezebben áll fel a farkunk, talán hamarosan meghalunk – még sincs egymásnak mit mondanunk!

Vagy éppen ezért nincs?

Miért nincs?

Otthagytam egy védtelen, szerencsétlen marha állatot.

Mint engem ő, az egyetlen barátom, annak idején.

Én meg őt. Habár még nyomomban járt a fél titkos ügyosztály, ő azért lényegében véve árulónak tekintett, mivel azt üzentem neki meg a többieknek, hogy unom az ellenzéki dumát, és simán otthagytam a szamizdatot.

Hogy szerettem pedig ezt az édes, hóhem palit!”

Ilyen hátsó gondolatok közepette ücsörögtem a széken, szemben a megöregedett egyetlen barátommal meg az ő imádott feleségével, a legújabbal, akit én is mindig imádtam. S jól láttam rajtuk az udvarias igyekezetet, hogy minél pompásabban érezzem magam, holott ők e találkozást nyilván nem erőltették volna velem, mi több, alighanem egyáltalán nem is került volna sor rá, ha előzőleg én nem erőszakoskodom annyit, ha a hajdani legjobb barátomtól ezt valósággal nem követelem ki – de most, gondoltam a széken fészkelődve, most igazán nem tudom, még minek ülök itt. „Ő

már nem az, és én se vagyok az, aki egykor. Nem is leszünk mi már soha azok, akik egykor; az idő nem folyik visszafelé. Most már csak azt várom, hogy minél gyorsabban távozhassak innen, szabadulhassak tőle meg a látványától, a közönyétől meg a magamétól, amely bizonyára enyhülni fog kissé, ha újra kellő távolságban leszünk egymástól, mármint fizikai értelemben is, nem csupán lelkiileg, mivel a »lelki distancia« közünk úgyszólván konstansnak mondható. S hogy fáj ez!”

Szabadulni akartam e vendégségből.

Persze voltam olyan ügyes, hogy ők, a kedvesek, ezt észre ne vegyék! Fintorogva kacagtam, bólogattam, fejemet tenyerembe támasztva hallgattam őket, lázba jöve érveltem is, ha kellett, de titkon alig vártam, hogy buszra ülhessek és hazamehessek, ehessek, szunyókálhassak, készülődhessek a robotos írodélutánomra – azt is elfelejtsem, hogy itt voltam. Azt is elfelejtsem, hogy valaha barátok voltunk, reszkető közelségben és vitában. „Amikor még szerény voltam. Amikor a világnak még te is ismeretlen voltál. És keszegtőbiás. Én is az voltam: aligbőffencs. Tudtunk még egymáshoz őszinték lenni. Egyebet nem is tudtunk. Éhesek voltunk, ugye? és mohók, lelkifurdalásosak! Azt is elfelejtsem, hogy milyen nagy francok lettünk azóta, milyen mérvadók, senkik; nem tudunk már figyelni önmagunkon kívül senkire. Ne is tagadd! Hiába sikoltanék, úgyse hallanád! Én se hallak téged. Elmenekülök, ha a valóság véletlenül belém akad: fejét leszegve nyüszít valami magatehetetlen, részeg állat a közelemben, oda se hederíték, a saját zihálásomra ügyelek csak, hogy az átélt legyen, jól megírható!

Nem kellesz. Te se kellesz hozzám.”

De mégse mertem idő előtt feltápáskodni a székről, voltam olyan türelmes, hogy kivárjam, míg ti figyelmeztettek, „indulnod kell, elkésel!” Búcsúzóul meg is csókoltalak mindkettőtöket, eközben nagyon szégyelltem magam. De a buszon Titeket is elfelejtettelek megint, mint egy hasztalan vonítást a sok közül, s fejemet leszegve újra Nietzsche-t olvastam a késsel kihasított ülésen kuporogva, minden egyebet kizárva a képzeletemből, a legkevésbé sem adtam át a helyet a nyakamba lihegő idősebbeknek, hanem arra gondoltam, hogy „miért ne, ez is olyan nietzschei dac”, szóval egészen hülye voltam; üres és szomorú, vétkesen boldogtalan, és mire hazaértem, már azt se tudtam, hogy miért – ahogy az ilyenkor lenni szokott. Ültem az asztalnál a papírjaim előtt: kotlottam, ötlöttem, húztam és javítottam, mint Nemo kapitány a tenger fenekén a megsérült Nautilust; eszeveszett csendben. Olykor valami még felbugyborékkolt a délelőttől, zavarón: a Te kis lakásod, a Te kis jelmezed, a görcsösen kígyózó mozdulataid, mindaz, amit oly tapintatosan elhallgattunk egymás elől, a kincsről meg a nincsről, meg a blazírt életunalmunk fonákja: felparázslott ama múlt élet izgalma, ami mélyen bennünk kushad, mint valami óriáspolip a lerázhatatlan tapadókorongjaival, a szalonhoz vezető lépcső előtt, a viharban, tudod, meg az, ahogy álszent faggatódzásomra – „miért felejtjük el egymást mi évekre? Ketten együtt miért nem vagyunk már soha olyanok, mint régen?” – válaszképpen, gyönyörű lófejedet rázva, elnézően motyogtad: „...Nem értelek, kérlek, az bohém korunkban volt, húsz éve”, meg a hangod zavaros kásája, a zöngésen reszelős fioritútái, ezek mind előjöttek a délutáni robot káprázatai közt, a feleséged világnagy, világszomorú szemének lázasságával, beszédes hallgatásával együtt, igen, ezek mind-mind feljöttek, csak a domboldali sikoly nem. Az Isten nem. De a Nem-Isten sem, meg a csalódottságom sem; a csalódásom Tebened és magamban éppúgy; a mi közös krachunk, mely egyébként az úgynevezett rendszerváltás idejével kinosan egybeesik, haha, hát ez nem piszkált! És pláne nem a töltésen haldokló valami. Vagy valaki. Ez nem volt bennem, amíg irtam. Elfelejtettem.

Csak a rosszkedv, az kísért, mint valamely hamis hegedűszó, végig.

Másnap kora reggel ismét a Kivételezettek Kórházából lépek ki, s már lazán lefelé andalgok a járdás lejtőn, midőn váratlanul eszembe villan, meg kéne nézнем a tegnapi hang helyét.

Vagy mit.

Szóval hogy ott van-e még a micsoda? Illetve, hogy én miről gondoltam tegnap azt, hogy az valami. Vagy hogy valaki, holott senki se volt természetesen, káprázott a fülem, velem elfordul, vagy pedig egy részeg. De már hazament. Kíváncsi vagyok, még mindig ott van-e. Nincs, de szeretnék róla megbizonyosodni.

Semmi sem hallatszott arról

Jól voltam különben, pont frankón megelégedett, a sorsommal megbékélt. Tegnap kicsit meglódult a belletrisztikám, aztán azért. (Lehet, hogy ráfogom, mert szeretek ám hazudozni, de legalább hazudni lehet már valamit a szövegről – az egy tűrhető szint!) Alig fáj a pofám is, a protekcióval kapott kenceficékkel éppen meg volt kezelve összes sebhedt pontján, ez ad majd néhány nyugodt órát munka előtt, gondoltam, úszni ugyan nem mehetek még, de tán elintézhetek ezt-azt, majd mindenféle drága könyveket veszek, találkozom egy-két bolti rajongóval.. Van idő. Ilyen is régen volt. Mielőtt azonban finomat bévéznék, szóval belekarmolnék kicsit a szitibe, azért megkukkantom a tegnapi marhaságom helyét, feleslegesen ne legyenek rossz álmaim. Meg az Isten-kérdés is csendesebb lezárást igényel: „...ne bosszúból tagadd! Tagadd megjózanul, becsületesen, cáfolhatatlan tapasztalatból származó, komoly megfontolások alapján...” Becsörtetek hát a kopasz bokrosba, horhosba, a nedves, hepehupás gazba, „nem bírt magával a gyilkos, másodszer is megjelent a tette színhelyén”, de most már nem ijedek meg a sártól, sőt, inkább még hetykélkedve botladozom lefelé a töltésen, mind magabiztosabban nézelődöm meg hujjogatok, úgyse válaszol a műérdő, marhaság, tegnap már előre ki voltam bukva a hajdani egyetlen barátommal való találkozástól, azért aztán... máris a Húvösvölgyi út mellett futó villamossineknél vagyok, már csak a kibetonozott, mély vizesárkot kellene átugranom, amikor észreveszem.

Az is engem. És rekedten felüvölt!

Egy kutya. Az árok mélyén.

Sötét vizű pocsolyában áll, s néz fel rám, nehezen leírható pillantással. Hörög.

Abban a minutumban vett észre, amikor a vizesárok szélén megtorpanva, gyanútlan feléje fordítottam a tekintetemet. Addig nyilván a vízben guggolt, fejét lógatva, egykedvűen; nem számított rám. Nem számított ez már senkire. Most szinte megbabonázva bámul, bár vágott farkát harciasan lengetve, várakozón; szemlátomást ingadozva ujjongás és kétségbeesés közt. Kérőn felugat.

Mióta állhat fél lábon a vízben? Egy-két napja, legfeljebb egy hete...

Fekete fülű, sárga korcs. Jó nagy.

Nyilván összetörte magát, és már képtelen kimászni. Nem evett, ki tudja, mióta. Elszökött a háztól vagy a gazdájától, azután eltévedt, valami éji rohanás közben árokba zuhant, már tegnap is gondoltam, izomszakadtán segítségért üvölt napok óta! Vagy pedig nem tudom. De nem tudok már moccanni én sem. Nem tudom róla levenni a tekintetemet. „Hát legalább megvagy!”

Nézzük egymást.

„Szóval te vagy ez. Már nem is üvöltöttél! Feladtad, fiam.

Ide kellett jönnöm, hogy ugass.”

Nézem, csak nézem.

Akkora szélességű térben kínlódik ez az állat a hidegben, nem tudni, már mióta, mint egy tyúkketrec. Csak hát itt betonból van a fal. Felfelé persze nagyobb, mint egy ketrec, tágasabb e hely, felfelé ez egy végtelen nagy, nyitott lehetőség – de csak annak, akinek jók a lábai! Aki ugrani tud, aki még mászni képes. Nem is kéne neki nagyot ugrania, méteres lehet a betonfal, mi az egy belevaló kutyának? Vagy ez nem belevaló kutya? De most látom, ujjé, hát még lépcső is van itt! keskeny betonlépcső, egyetlen fok, belevájva sután a betonfalba, biztosan az utcaseprők és a csatormatisztítók munkája megkönnyítése végett: a kutya csöpp leleménnyel fölléphetne rá, simán kiugorhatna a szennygödörből, a lépcsőről hetven centire a szabadság... De hát ez nem ugrik! Nem akar. Ez a kutya nem túl leleményes. Vagy már hetven centi is sok lenne neki?

Így messziről nem látszik, mije tört el. A lábait mind használja, úgy látom, amint a sötét pocsolijában körbeforog... S ami a legérdekesebb, pocsolija is csak itt van, ahol a kutya teng; semmi víz másutt az árokban nincsen, ameddig a szem ellát, sehol! És ő mégis ide húzódott, itt didereg a vízben. Miért? Vonit és forgolódik, egyre dühösebben csahol, amidőn, ugye, azt látja, hogy képtelen vagyok döntésre jutni, nem hagyom el, de nem is segítek. De hogyan segítek? Sántikálva rohangál a szűk árokban fel s alá, csehel, morog, kerreg, mind hevesebben idegeskedik, talán több is ez annál: már fel van háborodva, hogy nem csinálok semmit, csak bámulok reá – nem csodálom, magam is fel lennék háborodva a helyében!

De nem csinálok semmit. Nem tudok.

Csupa mocskok ez! Főleg mocskos a hasa alja, aztán a négy cingár lába is már egészen szivacsos a kosztól, csak úgy lóg a sovány térdéről a csenevész, vizes szőr. Koszcsikos a mustársárga, göndör bundája is, mintha apró szemű hálót vetett volna rá a szenny: olajos vagy milyen ez a pocsolija! Vizes olajkoszok lógnak a kutya szakálláról, még a busa szemöldökéről is, ami szintén a töltés földjét fogja hizlalni nemsokára, egész felesleges valójával egyetemben. Vagy hova viszik ezeket a dögszemetesek? Leöntik mésszel, és helyben elássák. Kik?! Miféle dögszemetesek? Ilyen nincs, sose volt, ez csak a fantáziám. Semmi sincsen. Halál van, dögles van, kóbornak a meggebedés van. Olvastam az újságban, már rémlik, ez itt az egyik hírhedten közkedvelt hely, ahová suttyomban elveszejteni hozzák a túlzott alombőségben szenvedő vagy a tiszta pedig-rére finnyás kutyatulajdonosok az ő kibaszott, élő feleslegüket! Vagy mondjuk egy ügyetlen kamasz lány egy hete, éjszaka, sétáltatás közben óvatlanul lekapcsolta öreg kedvencéről a porázt – és azután többé nem találta meg?

Azt, ami így vonyít?

Vonyít, és forgolódik. Szólongat!

Szörnyű. Talán veszett.

Be kéne ugranom érte az árokba, most azonnal, így, ahogy vagyok, a szivemmel kiáltva, „Én vagyok Hamlet, a dán!”, igen, a Martens félcipőmben, a legszebb bársonynadrágomban, bizony, a kis kockás téli dzsekimben talpast ugrani a kutya mellé, és hagyni, hogy megmarjon, összemocskolja a ruháimat, de haladéktalanul ölbe kapni, kimászni vele, és lélekszakadva orvoshoz rohanni – hova? Kihez?

És aztán?

A gangos lakásunkba vigyem, a két macska mellé ezt a halálhörgő ebet? Akkora, mint egy kisszékreny. De miről beszélsz? Hogy mászol ki innen? Ezzel a megvadult, éhségtől félőrült állattal?! Mikor egyedül is csak két kézzel kapaszkodva, és lihegve, esetleg, ha ugyan? És melyik taxi venne fel titetek ebben a jó és szelid városban, így, ahogy vagytok? Ugyan mennyiért tenné meg? És milyen címet mondanál be, mégis?

Elfuthatott volna ez a hülye az árokban Pesthidegkútig. Talán el is futott. Aztán szépen visszafutott. Ugyanúgy, ahogy el: dolgavégezetlen. A betonárok mindenütt egyforma magas. Meg hát az emberek is: ugyanolyanok! Ennek a kutyának ez az árok nem megugorható, úgy látszik – akárméért. Ezt így kell elfogadni. És ezt el kell fogadni, tisztába kell jönni az étellel. Rám férne igazán, ideje volna. Dögölj meg, kutya, minél hamarébb! Majd elmegyek, ne lássam.

De látja ám, hogy el akarok menni! Ez a kis görcs észrevette...

Csak éppen megfordulok, tétován, mintegy a helyemet keresve, hol ugorhatnám át a piszkos vizesárkot, hogy utána sietve átbotorkáljak az 56-os villamos sinein, majd szintén szabálytalanul átszaladjak az úttesten, és a járókelők közt gyorsan elvegyülve feledni próbáljam a kutyát és magamat, meg a nem létező Isten gonosz aljasságát – „volt szive nem közbeavatkozni már a kezdet kezdetén! nem létesülni pusztán a megmentés vágyából, könyörületből, a kegyelem kedvéért, vagy csak e kutya kedvéért, ha másért nem, egyedül csak ez ártatlan kutyáért kutyakötelessége lenne Neki lennie! Régen legalább segített Leukotheia! De ha mégis volt Ő a Fiúig, csak azután bennünk reménykedve meghalt a keresztfán, kilehelte a Lelkét, hát végre lássa be, ez jó nagy marhaság volt, az ember nem tökéletesedik, alkalmatlan, szóval nem vette be, nincs szent lelke, szar lelke van, szar lelke, s Neki kell jönnie most már! De ha meg Ő sincs, ha valójában nem létezik mégse, mi több, sose volt: szégyen és gyalázat a Neve örökkön örökké, részemről átkozott legyen az a Nincs!”, amikor kiszúrja ám az árokból a leske, hogy már menekülnék! S valami iszonyatos, félelmetes dühbe gurul! Ugrál a szennyvízben, földhöz csapja magát, hörögve üvölt; gyűlölettel néz fel a mélyből rám, tajtékot habzó pofával toporzékol, hátra-hátraszökkenve a bokáig érő iszapban; már kivillannak sárgás agyarái... Mintha ez pontosan tudná, hogy szököm!

Érzi, hogy az utolsó esélye vagyok. „Most hagy cserben az utolsó, aki még megmenthetett volna. Tipikus példány ebből az aljas fajból, amelyik világra baszatott, aztán magamra hagyott. A franc se igazodik el rajtuk: hol ajnároznak, hol pedig ütnék; hol lábhoz parancsolva tapogatnak, hol meg étlen-szomjan magamra hagynak. Kegyetlenek ezek, nem tudni, miért! Amiért nem kutyák.”

Szembefordulok vele, igaza van: kard ki kard, játszunk nyílt kártyákkal! Előtte állok a magasban, oldalamhoz szoritom a kezem. „Most itt hagylak, te korcs. Én félek a kutyáktól. Tőled meg aztán különösen félek! Nem is tudom, miért. Egész véletlenül jöttem ide, én nem erre lakom. Nem is tudnék veled mit kezdeni! Idegen és kutya, ez nekem sok. Pláne, ha beteg! Még az emberektől is irtózom, nemhogy tőled. Félek, veszett vagy, meg mit tudom én. De neked ügyis nyolc, neked már csengettek! Nekem is csengettek, csak én most még el tudok menni. Te már nem tudsz menni sehova, nyugodj bele! Van ilyen. Mindjárt hideg lesz, még sokkal hidegebb lesz! És akkor majd megfagsz. Nem rossz, állítólag, olyan zsidbasztó, hamar túl leszel rajta. Máskor pedig ne gyere ide! Szóval, ha véletlenül majd megint felajánlják, mert újra szervezik az ingyentúrát a kutyatúlvilágon ebbe a földi paradicsomba, mondd nekik, egy durranós nagy lófaszt. És mondd meg Istennek is, hogy meg vagyok sértődve! És ne kerüljön többet a szemem elé.”

Azzal otthagytam.

Zihálva csörtettem, elfehéredett körülöttem minden, zúgott a fülem, és égett a pofám, haha, gyorsan belobbantak a szájbelső-sebek; a kanális árka innenső partján loholtam meredten, fájdalomtól káprázó szemmel, de néhány lépés után pattanva megfordultam, és visszaloholtam, lihegve megálltam a hiábavaló lépcső előtt, szuggerálva néztem a hátrálva herregő kutyát: „...szóval, ha netán általad akarná üzenni Okelme,

hogy Ő te vagy; hogy Te lennél, vagyis itt döglődsz a vakolajban a jóságom próbája végett, vagy akármiért: azt üzenem neki, jól nézünk ki, Papóca! Ennyit azért nem ér a metanoiám. Szégyelld magad! Nem volt elég? Nem laktál jól halállal, szenvedéssel, még kell? Még kell? Disznó! Nem vagyok hajlandó jóváírni eztán a dolgaidat! Mit tettél a világgal, ezzel a kutyával, a bolond népemmel, meddig merészkedtél? Magunkra hagytál. A disznó jobb, mint az ember. Kire építetted az anyaszentegyházad? Gonosztevőkre építetted. Rám építetted. Megeszlek naponta. Nem ostyában veszek be, nem serlegben iszom meg a jelképes véredet, hanem az igazi disznót, magamat zabálok meg kéjelegve, és vért szürcsölök a televízió-híradóban, este. Azért, mert Te nem vagy. Csak duma. De ha mégis volnál – mert minden lehetséges! –, és ezt túrnéd, ötezer éve túrnéd rejtőzködve – te vagy a legkegyetlenebb és legrohadtabb Isten!”

Ezt az utolsó mondatot azonban megbántam. A többit nem, csak ezt. Kicsúszott a beteg szájamon. Nagyon dühös voltam, jólesett mondani. „Ha úgysincs.” A kutya viszont csak nézett letről, oldalt fordult pofával, csodálkozva. Kicsit kerregett még, begázolt a pocsolya közepébe, majd megint kíváncsorgott a partra, a fal mellé lapult, onnan még csaholt, csahorászott párat, s aztán abbahagyta, és csak bámult ostobán a sárból. „Azt is szégyellem, hogy szégyellem szidni a Nincsisistent!”

Elindultam haza.

Fájt a fejem. Darabig még az árokparton szédelegtem, az árkot nem ugrottam át, *innen* maradtam. Alighanem azt reméltem, hogy végül nagylelkűen utánam fog szólni ez a kutya, elmeséli az előzményeket és megvigasztal. Kiugrik a csatornából, karon fog, talán egy kávét is felhörpintünk a sarki presszóban, s aztán megyünk tovább, ki-ki a dolgára, húzni az igánkat. Ő csendben megdöglik, én meg haza irni.

De hát nem ugrott ki.

Mielőtt a János-kórházi útkereszteződésnél megint erőt gyűjtöttem volna, hogy átugorjam a beton vizesárkot, és simán csatlakozzam a maguknak túlélők járdán hullámzó seregletéhez, azért még egyszer feléje kaptam a fejem: ugyanott ült. A lépcső mellett, a csillogóan fekete pocsolya szélén. De már nem ugatott. Oldalt nézett.

Nem látszott észrevenni egyáltalán.

4

S megint jön egy-két perc – vagy óra? –, amivel sehogy se tudok elszámolni.

Hát igen! Hófehérbe borult a világ, kész voltam. Engedelmet kérek az összevissza beszédhez! Azt se tudom, hol kezdjem, vannak ilyen zavarok az életben! Ha úgy vesszük, tulajdonképpen csak néhány lépés emléke zűrös, átvágván nagy léptekkel a tátongón üres úttesten, meg aztán az első húsz méter a járdán, mert a János-kórház magasságában már tudtam, vagyis tudni véltem, nem hagyom itt a kutyát, illetve itt hagyom, de csakis azért, hogy felszaladhassak a Gégyuriékhoz, hát persze, a Gégyuri, majd a Gégyuri elintézi az egészséget, mert ez a Gyuri kutató pszichiáter, bravó, leleményes, talpraesett fickó, és kísérleti állatokkal manipulál folyton, vagy kis csecsemőkkel, már nem is tudom, de akármi legyenek, ha nem fogja megmenteni a haldokló ebemet, tehát most azonnal felsietek hozzá, itt lakik a Pasaréti út elején! – s mire a Húvösvölgyi út sarkáról a Szilágyi Erzsébet fasorba kanyarodtam, olyan sebességgel, amire még vissza fogok térni, máris oszladozni kezdett lelkem gyanús gyásza, és reménykedő bizsergések csiklandozták a mindenemet; megállíthatatlannak éreztem magam, szóval, egyenesben voltam, illetve azt hittem – de addig! de addig!

Mi volt velem? Mi történt ott, amíg átértem az úttest túlsó oldalára, vagyis átvergődtem árkon-sinen, lelkifurdaláson, faszkalapságon? Ürességen! Semmin! Arra emlékszem, hogy az úttest közepén fenekemet lóbálva, teli torokból kukorékoltam. Mi nek? Futtomban kukorékoltam meg bégettem, rőfögtem, ugattam, és nagy dulikat hintettem körbe-körbe, de sajna éppen nem jött arra autó, meg a cipóm sarkával is kapáltam az úttest betonját, mint egy ló, káromgva káromkodtam, a fekete hollót szavakkal utánozva, de ezt jobban tudja Stern, a Vígsház színésze; elfúlva-kapkodva próbáltam elfedni magam valamivel, akármivel...

De gyér volt minden.

„Szimplon és átszálló” – szimpla és átlátszó.

Emlékszem, épp úgy bágyadtan kisütött a nap! Meg arra is emlékszem, mert botránosan jó a memóriám, amire még vissza fogok térni, hogy ahogy szaladtam, mindjárt az jutott eszembe, erre a történetre emlékezni fogok, amíg lyuk van a seggemen. Micsoda árulás. Lanyha napfényben ismételten elmenekült az árokban agonizálótól, mivel úgyszincs Isten. Ne szégyelld magad, ő ezt úgyse látta, már ő is elmenekült régen. Milyen hasonló vagyok hozzá, isteni. És a ruháimmal vacakoltam közben! Mindenre emlékszem! Csak mégse tudom, mi volt! Mondhatnám, hogy rosszul voltam, de nem is voltam rosszul! Húzogattam a farmeromat, az igaz, idegesen fel, a pocakomra, babráltam az övemet, és rángattam az ingem, két lépés között próbáltam levedleni a hangulatomat, csak hogy melegen rám tapadt. Hirtelen újra előntött a gyerekkori belső kifehéredés, az a régi, amikor olyan volt, hogy „most mindjárt beszarok”, vagy „nem tudom tovább visszatartani, leokádok a nénit”, vagy „most meddig menetelünk, meddig énekelünk még, meddig ütnek?”, ez a sápadtnál is krétafehérebb árnyék, ami a magamrahagyatottságom, például iskola után, ha véletlenül rendszeresen üldöznek, „ez a tetű nem hagyja magát megverni!”, öklendeztető, tejes szívárgása az utcai felhőzetnek, a kivégzésem fülledtsége a Nádor utca elején. És aztán elfutok. Nehezen visszatartom. Nem okádok le a nénit mégsem! Miért nem?

Zilált felnőttem, egy unalmas, kotródó, szennyes pali. (Még bukás se legyen: az is mitosz.) Mégis, valami felszabaduláshatást éreztem eközben, a hirtelen, rossz szabadság okozta émelygést; sakálnyalat a pofámban, sunnyogó közönyt. Szívjon be a fakó világú nap! Vékony gallyak közt bujkáló napfény a fasorban. Hideglelős árnyékú fácskák benzingőzben, jaj nélkül, kopottan, fegyelmezetten. El fogjuk hordozni a nihil édes terhét! Rossznak lenni a legjobb a világon...

De hogy volt? Tényleg, hát mi volt ott?

Valami kitért bennem a tátongó úttesten, hátam mögött a döglődő kutyával! Amit én bizony nem tettem odabent, ahol a szív motoz, soha még. Örvénylés volt ugyan, halálforgás, de csak hogy megtévesszen, hogy megtévesszem magam: felsejültek bennem gyerekkori kinok, unalmak, meg az előző életek kiúttalan zsákutcáinak iszonyata, például fehér iszonyat a víg kozákok lovainak patája alatt, meggyújtott zsúp alján, meg a véletlenszerű utcai igazoltatáskor, szétlőtt templomi szentélyben is, ezek a buta véletlenek, amik kipettyezik az örök életemet, hanytorogva mind megjelentek most, maguk előtt terelgetve a tegnapi ifjúságom hasonlóan menthetetlen hangulatait, például Kaposváron alkonyattájt rendezőnek lenni, vagy amikor Ariadné cserbenhagyott az örület szigetén, no és az uccuberek Gonosz Bea elől a Törökvész úton, hogy el ne fogjon, hogy ne akarhassa újra előlről, a fia szeme láttára! s a többi vétkem. De ez csak a diszlet: bár az örvénylés valódi, mégse arra vonatkozik, ahonnan való; nem a múlt, nem. Ez valami kísérleti aljasság hétfátyoltánca volt! Megengedtem magamnak néhány másodpercre, hogy aljas legyek. (Milyen? Erős?)

Hittem a halált. Abah!

Nem egyszerűen elhittem, hogy ha magára hagyom ezt a dögöt, nem történik semmi, legfeljebb a világ logikája akadálytalan előregöröghet, ó, nem csupán elfogadtam ezt, de a tátongóan üres úttesten átvágva már reméltem: tapasztalni óhajtottam, hogy a kegyelem semmi, pontosabban senki. Értitek? Ezt most már nem gondoltam, hanem életem: Isten nemhogy nulla – ami kéne, ha volna! –, hanem NINCS. Mindenki más – van. Én is. A kutya is – még. A kutya gazdája is van. Csak Messiás nincs, nem is volt, és nem is lesz soha. Az kamu, a kurva istenit. Tehát elmegyek innét.

De gyenge voltam hozzá.

Vagy mi?

Hát ez az. Mi volt az?

Már átértem a túldalra, émelegtem, mondom, melegem volt a dzsekimben, a szmogos frontban, meg azok a kósza, bágyadt fények a buszra várva sunyító járókelők vállán, a hentesbolt előtt, amikor nagy sietve átfurakodtam köztük. Mintha dolgom volna! Én egyébként elhanyagolható vagyok, gondoltam, a mi kisvárosi politikusaink nevetséges prédája, „egy lelkesedés, amelyikre kinyitjuk a televíziót”, okosjani, lángelme és közellenség, nagy marha, csak ezzel a két perccel mégse tudok elszámolni se-hogy se! A tényér pereméről az abroszra csöppentem, mint egy méregféhér csöpp. Megállt az idő, mintha megállt volna. Nem jókedvében, hanem zavarában! Zúr volt. Zúr van!

„Ha Isten nincs, az baj. Nem tudok képzelni nagyobbat! Ez unalmat hoz majd, teljességgel elháríthatatlant! És férges percek, sokat! Ó, ez a gyógyíthatatlan seb. Jön az eleve esélytelenség, a hasztalan nyikorgás! Akár vigadozzunk akkor, és csaljunk és öljünk, izé, kutassunk, viaszszárnyakon szálljunk a Napnak! Pampapapam. Nincs Isten. Nincsen homokzsák a léghajó kosarában. Nincs csósz, nincsen Nagypapa! Se boldogult Úrfikora nincsen. Így nyugis, de fos is, fos az egész. Kigyózni az alattomos akadályok közt, amíg van eszem. Utána megeszem, mivel már nincs eszem! S jön az este, eljő, akkor négykézlábra, és ugatni, kutya! Kérni a halált, a csontot, földnek szopogatnivalót! Fénytelen ez, kopott már... Nincsen Isten. Mások persze *fonhauzausz* tudják régtől, vagy a józan eszüktől, nem nagy meglepetés ez a világ egyhatodának. Egyötödének, egynegyedének, egyharmadának, felének... Ki hisz még? Ugyan mit hisz?

Mit hisznek ezek itt, ötmilliárdan?

Kárhozottak összeesküvése? Ki bizonyítja rájuk, hogy álszent szarevók? Mennyit foglalkozom seggel! Szarral, fossal. Honnan jön ez? Nő kell nekem? Biztos? Isten – nő? Sophia kell nekem? *Apape satanas!* Vagy teremteni a Teremtőt, az kéne? Hogyan teremtette a Teremtő önmagát?

Kiról van szó?”

Ekkor mintha áram kezdene rázni, és ez megmarad mind a mai napig.

„Az aljasság okozta rémület kifénylik, ez az iszkolás meg az ürügyek keresése, ezek a hajuknál fogva előrángatott, úgynevezett becsületes érvek!” – gondoltam a járda túlpártjára szédülve, két kókadt lihegés közt, ott a hentesbolt előtt, miután alamuszin átfurakodtam a buszra váró béna tömegen. A Szilágyi Erzsébet fasorba kanyarodva pedig már tudni véltem, hogy győztem. Persze hogy győztem, nem is arról van szó, hisz a világon mindent el lehet sikálni! Mert, jé, ha mégis visszajöttem ezért a buta korcsért, jóllehet csupán megnézni, hogy van-e, a sirását nem álmodtam-e, épp ez a „véletlen” nem azt üzeni, hogy mégis él a Király? Keze munkája az idejövetelem! Már előtte az elkotródásom, éppígy a lázadozásom, a visszafázásom, no és végül a men-

töötletem, hogy majd segít a Gégyuri! Milyen titokzatos. Már megyek is, intézem – a kegyelem alázatos eszköze vagyok!

Loholtam fürgén.

És a Szent János Kórház meg a pasaréti elágazás között van egy kis szakasz, ez a főleg benzinkútállomás a maga műszakias rendtelenségében, amin „most át kell gázolnom, hogy időt nyerjek a kutyának, a kutya életének”, gondoltam hősiesen a Trabantok, Ladák és más halálkocsik közé trappolva; meg azt is, ugye mennyire forgandó a sors, látod, ugye, hogy végleg nem szabad így vagy úgy gondolkozni semmiről se, mert, lám csak, satöbbi. De ez a rohanás közbeni *satöbbi* igencsak kényelmetlen és zavaros *satöbbivé* sikeredett – nem merem tudni, valójában mit tartok felőle! Bűntudattól – mitől? – fulladozva kocogtam, szaladtam, futottam, vágattam segítségért, miáltal, képzeltem, máris tettel nyomatékositva bántam meg hirtelen ítélkezéseimet Istenről – kiről? – az elmúlt két napban és negyvennégy évben, de még ez is kevés volt. Vagy sok. Fene tudja. Feltűnt a sebességem. Mi ez a rohanás? „Így takarítottam el szüleim lakásában a bűnös piszkot a sarokba és a szekrény alá annak idején, kecsesen a cipőtalpammal, délutáni titkos nagybulik végeztén, levegő után kapkodva! Hová szaladsz? Miben sántikálsz? Ó, a humanista. Ez a Malhemóvesz. Nem volt neki Isten – három kerek percig. Most van?”

Valami hamis volt az egészben. De mi?

Tudom én, gondoltam, hogy öngyűlöletem a magába hajló, tébolyult szerelmem sárkányos köntöse csak, amit halálom pásztori óráján majd szenvedélyesen letépek magamról satöbbi – de hát azért ez a hebehurgya sietség...! Van nagy sebbel-lobbal! – gondoltam. „Volt is nagy sebbel-lobbal a bolond Tábor lelkében, mielőtt felszaladt volna Bizonyos Gyuri barátjához, hogy megmentse az Ismeretlen Kutyát, s ezáltal Fűles születésnapját is méltón megünnepelhessék – fuj, köpedelem! –, és mindannyian együtt felfedezzék végre az Északi-sarkot!” Ám mind ehelyett tán viszketős mozdulatomat kéne csak ideutánozni, ahogy a kocsikat kerülgetve szorgalmasan magamon matattam, úgymond a lelkemen, egyúttal azonban a sokak szerint hihetetlenül izgalmas szőrös kebelelem is, hajhászón benyúlva az inggombok közt, habár galoppban közeledve a Pasaréti út torkolatához! Ezek az én elhízott, lelki mozdulataim, ez a máig párálló hepciáskodásom! A suttogóra fogott alkudozások odabenn: „...de azért nem fogom neki túl könnyen odadobni magam! Újra és újra neveltségessé tesz! Lefáraszt. Folyton becsap, arra van hajlama! Áltat, csalogat, bevonz a semmibe, magamra hagy. Nincs – ígyvan. Észnél legyünk!” De még ez is melleleg történt bennem, elkenve és széttaknyolva, hogy a nagy gondom se legyen szorongásos képzelgésnél több, „mondjuk, hiszem, hogy hiszem, de hisz nem kell vele túl sokat foglalkozni”, sóhajtottam szar pali módjára, „nem is ez a lényeg”, bár az igaz, hogy közben éreztem, teljesen kész vagyok, menthetetlenül benne az egészben, légmentesen belezárva, mint egy dunsztosüvegbe, „áram alatt”, vagy hogy mondjam, elbeszélésem legbonyolultabb pillanatánál tartok. Rázott a valami, éreztem, elhomályosítja a látásom. De van. „Ez a szétziláló erő, ez a homály, ez a kudarc bennem és körülöttem, vagy kín, nyiszatóló fájás, a csel-labirintus szédülete, lüktető gyengeség – ez van, ez van! Érdekes. Mikor ma már mi sincs”, gondolom, miközben becsöngetek a Gégyuriékhoz.

A Gégyuri persze nincs otthon.

Miért is lenne. Napközben?

Már nem tudom, hová ment kora reggel, valahova dolgozni, szaporán kulizni nyilván, mint minden más tisztességes ember, mondta is, hová, Zsé, a felesége, ez a bús-

komorságig udvarias szépség, a voltaképpeni barátom, csak már elfelejtettem. Meleg szemek, rezzenetlen mimika. Most mégis meglepődött, láthatóan, ó, az arca csupa fény lett, amikor a kisablakot kicsapta, s rám nézett, szemével a szemembe kapaszkodva nyúlt a kulcsért, örvendezve forgatta meg a zárban. Ilyen korán! Tudod, csak erre jártam. A hangom elvékonyult. Rázott valami. Akkor már tudtam, hogy „ráz”, noha nem tudtam, micsoda, ám szemtől szembe a kipirult Zsével már biztos voltam benne – miben? –, hát még a szeliden karra vett, fáradt és mindentudó szemű két aprósága gyanakodó pillantásának kitéve... Egyik az elsőtől, második a másodiktól. Mind a négyen jó kis izgatott zavarba estünk. A lakásban az átmeneti kora délelőtti reggeliszagú rendtelensége, földre dobált pelenkák, nyitva felejtett vízcsapok, vendégfogadásra nem igazán alkalmas időszak. Ó, hát én csak telefonálnék egyet! Gyerekorvoshoz készülünk, de tessék. Elfordulnak, kis zoknikkal bajlódznak, titokban néznek. Csak néznek a Nóra meg a Tomi, amíg az édesanyjuk homlokába hulló hajjal öltözteti őket, a vállukon át leskelnek zavartan, gyanakodva bámulnak felém, ahogy görnyedve lapozgatok a Nagy Telefonkönyvben, Zsé, majd küldd ki a krambókat, mondok valamit. De nincs hova küldeni őket, nálunk nincsenek ajtók. Mit akarsz! Suttogok. „Kutya, ide nem messze, halálán. Nem tudom kiszedni, már mindenhogy próbáltam! Te se tudnád. Segítsetek! Segítsetek! HA A VILÁGON MINDENKI ILYÉN VOLNA.” Akkor elkezdtünk telefonálgatni. Különböző állatkórházak. Zsé ötlete mindegyik, de halani se akart a kutyáról egyik se, valósággal kikérték maguknak, ez most nem érdekes. A mi szégyenünk, az érdekesebb. A mi szégyenünk! Vagy csak az enyém? Rendetlen életünk, a belső rend hiánya, a csávám. A riadtságunk, az egymás elől most is szemrebbenés nélkül letagadott káosz!

Heherészttem, elnézéseket kértem, lábamat rázva telefonáltam. Klassz voltam. Zsén nem látszott semmi. Pakolt, az útra készülődött, mosdatta a fia kezét, néha mellékesen odajött a telefonhoz, fölre hajolt a telefonkönyvnek, szolidárisan még kettőt kérdezett a kutyáról, „átvette”, tárcsázott, rámenősen érdeklődött, és megköszönte a szives tájékoztatást: igyekezett normálisan viselkedni. Eközben már-már megnyugodtam. Vagyis úgy tettem. Hogy ismerős családba kerültem, gyengéd női kezekbe, na végre – előbb-utóbb meglesz ez a kutyamentés! Csak kicsit még akarni kell. Jobban! Türelem. Emberség. Szívós jóakarát. Micsoda hamisság! Az Állatorvosi Főiskolán nagy nehezen megadták a Fekete István Állatvédő Egyesület számát, őket tessék hívni, kötelességük kimenni a kutyáért, viszhallás. Halló, itt Fekete, tessék a problémát mondani! Mi, kutya, micsoda, árokban, mit mondott? Rikácsolt az eldohányzott hangú öregasszony, szegény anyám, a vonal túlsó végén. Erre itt nincs ember, különben is telt ház! Mindenki kutyázik. Adnék magának egy megbízható ebrendészeti számot! Tessék mondani, ugye Ebrendészet, azok nem sintérek, ugye ők nem ölik meg, vagy hogy mondjam? Kollégám, hova gondol maga, már sintérek nincsenek, az tilos. Becsületesen dolgozó közegészségügyiek ezek. Telepre viszik a kutyát, kap ketrecet, aki akarja, kiválthatja! Maga is kiválthatja, mondta ingerülten, és megmondta a számot. Zsé pedig felírta. Helyettem. Ajkamról olvasta le. Akkor már megvolt a szégyen. Ők elmenti készülődtek, kabátban álltak, teljes menetfelszerelésben, már csak engem kellett volna kitenni, hogy zárhassanak. Az Ebrendészet azonban nem vette fel. Mással beszélt. Még mindig. Még mindig. Ezer és ezer megrendezendő kutya Budapesten. Zsé is tudta, amit én. „Ez kampec.” De hogy te milyen rendes vagy. Te is.

Elrohantam.

(Folytatása következik.)